

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ρύθμιση υγειονομικών θεμάτων των Ενόπλων Δυνάμεων και λοιπές διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, αποτελείται από ογδόντα τέσσερα άρθρα (84) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου. Άξονες του νομοσχεδίου είναι η αναβάθμιση της υγειονομικής υποστήριξης των ενόπλων δυνάμεων, η ρύθμιση θεμάτων αναφορικά με το υγειονομικό προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων, η βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης και μέριμνας των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, η σύσταση διακλαδικής μονάδας φροντίδας ηλικιωμένων, η θέσπιση νέας κατηγορίας διδακτικού προσωπικού των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, και λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Το νομοσχέδιο διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Μέρη (Α' - Δ').

Το Μέρος Α' (άρθρα 1-2), υπό τον τίτλο «Σκοπός-Αντικείμενο», καθορίζει τον σκοπό (άρθρο 1) και το αντικείμενο του νόμου (άρθρο 2).

Το Μέρος Β', υπό τον τίτλο «Ρύθμιση Υγειονομικών και Διοικητικών Θεμάτων των Ενόπλων Δυνάμεων», διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 3-17), υπό τον τίτλο «Αναβάθμιση Υγειονομικής Υποστήριξης των Ενόπλων Δυνάμεων», ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με τη διανυκτέρευση του προσωπικού των στρατιωτικών νοσοκομείων και των

στρατιωτικών φαρμακείων καθώς και με την κατ' οίκον λήψη φαρμάκων υψηλού κόστους για το εν ενεργεία στρατιωτικό προσωπικό και τα προστατευόμενα μέλη του που δεν δύνανται να αυτοεξυπηρετηθούν από τα στρατιωτικά φαρμακεία (άρθρο 3). Περαιτέρω, στο Κεφάλαιο Α' καθορίζεται το καθεστώς λειτουργίας των στρατιωτικών νοσοκομείων πέραν του τακτικού ωραρίου τους (άρθρο 4), τροποποιείται το τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου πρώτου του ν. 4286/2014 (Α' 194) περί του Συστήματος Κοστολόγησης Νοσοκομειακών Υπηρεσιών (Συ.Κ.Ν.Υ.) (άρθρο 5), εμπεριέχονται ρυθμίσεις αναφορικά με την εξασφάλιση οικονομικής αυτοτέλειας των στρατιωτικών νοσοκομείων (άρθρο 6), αναδιαμορφώνεται η παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4494/2017 (Α' 165) (άρθρο 7), ρυθμίζεται η στελέχωση των στρατιωτικών νοσοκομείων και το καθεστώς διάθεσης και απόσπασης ειδικών στρατιωτικών ιατρών σε μονάδες υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) για την εξυπηρέτηση έκτακτων και επιτακτικών αναγκών μονάδων υγείας του Ε.Σ.Υ. (άρθρο 8) και ορίζεται ότι η αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας από τα στρατιωτικά νοσοκομεία και το Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού θα διενεργείται με βάση τα διεθνή επιστημονικά πρότυπα, σε συνεργασία με εξειδικευμένους προς τούτο φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (άρθρο 9). Επιπροσθέτως, συνιστάται το Διακλαδικό Κέντρο Εκπαίδευσης Πολεμικού Τραύματος (άρθρο 10) και η ειδικότητα Επαγγελματία Οπλίτη Διασώστη Υγειονομικού στις Ένοπλες δυνάμεις (άρθρο 11), καθορίζονται οι απαιτήσεις εκπαίδευσης και επιμόρφωσής τους μέσω της διοργάνωσης Σχολείου Επιμόρφωσης και Εκπαίδευσης Επαγγελματιών Οπλιτών Υγειονομικού (άρθρο 12), ρυθμίζονται ζητήματα διοίκησης των Διευθύνσεων Υγειονομικού των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (άρθρο 13), και τροποποιείται το άρθρο 2 του ν.δ. 1327/1973 (Α' 16) περί συγκροτούμενων και λειτουργουσών υγειονομικών επιτροπών (άρθρο 14). Τέλος, καθορίζονται οι αρμοδιότητες των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών (άρθρο 15), ρυθμίζονται ζητήματα διακλαδικής στελέχωσης των υγειονομικών μονάδων (άρθρο 16) και θεσπίζονται πρόσθετες αρμοδιότητες για τη Διεύθυνση Υγειονομικού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (Γ.Ε.ΕΘ.Α.) (άρθρο 17).

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 18-33), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για το Υγειονομικό Προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων - Προσωπικό των Βρεφονηπιακών Σταθμών», τροποποιεί την παρ. 4 του άρθρου 63 του ν.δ. 1400/1973 (Α' 114) περί της κατ' εξαίρεση δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος ιδιωτικά από τους υγειονομικούς αξιωματικούς (άρθρο 18), ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με την υποχρεωτική παραμονή των αξιωματικών του υγειονομικού σώματος στις Ένοπλες Δυνάμεις στις περιπτώσεις που αυτοί απέκτησαν με μέριμνα της υπηρεσίας ειδικότητα ή εξειδίκευση, ή παρακολούθησαν με μέριμνα της

υπηρεσίας πρόγραμμα ειδικότητας ή εξειδίκευσης (άρθρο 19), ζητήματα σχετικά με τις μεταθέσεις των στελεχών του υγειονομικού σώματος (άρθρο 20), αναδιαμορφώνει το άρθρο 4 του ν. 3883/2010 (Α' 167) περί τοποθετήσεων, μεταθέσεων και αποσπάσεων των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων (άρθρο 21) και θέματα σχετικά με τη συγκρότηση του Συμβουλίου Μεταθέσεων, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη μετάθεση, την απόσπαση και τη διάθεση στελεχών του υγειονομικού σώματος (άρθρο 22). Επιπροσθέτως, καθορίζει τη διαδικασία προκήρυξης και απονομής των ιατρικών, οδοντιατρικών και νοσηλευτικών ειδικοτήτων των αξιωματικών του Υγειονομικού των Ενόπλων Δυνάμεων, ανεξαρτήτως Κλάδου, (άρθρο 23), ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με την κάλυψη άγονων ειδικοτήτων (άρθρο 24), την αποζημίωση της ειδικής απασχόλησης στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία (Σ.Ν.) και στο Ν.Ι.Μ.Τ.Σ. (άρθρο 25), την εκπαίδευση των αξιωματικών του Υγειονομικού Σώματος (άρθρο 26), και προσδιορίζει τον αναγκαίο σε κάθε βαθμό μέγιστο χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για την προαγωγή σε κάθε βαθμό των αξιωματικών του Υγειονομικού Σώματος (άρθρο 27). Τέλος, τροποποιεί το άρθρο 47 του ν. 3421/2005 (Α' 302) (άρθρο 28), προβλέπει ότι τα στελέχη του Υγειονομικού Σώματος μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα ασφάλισης αστικής ευθύνης με ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, με τις οποίες η Διεύθυνση Υγειονομικού του Γ.Ε.ΕΘ.Α. δύναται να συνάπτει σύμβαση ασφάλισης (άρθρο 29), αναδιαμορφώνει το άρθρο 26 του ν. 1911/1990 (Α' 166) περί ένταξης αξιωματικών σε ειδικότητα του υγειονομικού σώματος (άρθρο 30), ορίζει ότι οι στρατιωτικοί ιατροί που εξέρχονται από τις Ένοπλες Δυνάμεις και το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή λόγω παραίτησης ή απόταξης, δεν μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα για διορισμό σε θέση ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ. πριν από τη συμπλήρωση δύο (2) ετών από την ημερομηνία διαγραφής τους από τις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής αντίστοιχα (άρθρο 31), και ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με τη διοίκηση των Βρεφονηπιακών Σταθμών του Στρατού Ξηράς (άρθρο 32) και εκείνων της Πολεμικής Αεροπορίας ζητήματα (άρθρο 33).

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 34-52), υπό τον τίτλο «Βελτίωση Υγειονομικής Περίθαλψης και Μέριμνας Στελεχών Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας», ρυθμίζει το καθεστώς της παροχής υγειονομικής περίθαλψης των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία (άρθρο 34), καθορίζει τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που νομιμοποιούνται να παρέχουν υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης στα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων (άρθρο 35) και τους όρους περίθαλψης των υπηρετούντων στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας (άρθρο 36), αναδια-

μορφώνει το άρθρο 4 του π.δ. 62/2023 (Α' 114) περί των θέσεων νοσηλείας των στρατιωτικών σε δημόσια νοσοκομεία (άρθρο 37) και την παρ. 7 του άρθρου 5 του π.δ. 62/2023 (Α' 114) περί της συμμετοχής των στρατιωτικών στις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης (άρθρο 38), και προσδιορίζει το τυχόν ποσοστό συμμετοχής των στρατιωτικών και των υπηρετούντων στα Σώματα Ασφαλείας στις δαπάνες της υγειονομικής τους περίθαλψης (άρθρο 39). Επιπροσθέτως, καθορίζει τα επιδόματα που καταβάλλονται σε ειδικές περιπτώσεις περίθαλψης στρατιωτικών και μελών της οικογενείας τους (άρθρο 40), όπως και τη διαδικασία έγκρισης των δαπανών περίθαλψης των Ενόπλων Δυνάμεων και του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής (άρθρο 41), αναδιαμορφώνει το άρθρο 17 του π.δ. 62/2023 (Α' 114) (άρθρο 42), καθώς και την παρ. 1 του άρθρου 21 του ίδιου προεδρικού διατάγματος (άρθρο 43) περί δαπανών και οργάνων ελέγχου υγειονομικής περίθαλψης, αντίστοιχα, ρυθμίζει την παροχή υπηρεσιών υγείας στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και στα μέλη της οικογενείας τους από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (άρθρο 44), τροποποιεί την υποπερ. (6) της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 (Α' 167) περί της έκτακτης μετάθεσης στρατιωτικού (άρθρο 45), και ορίζει ότι τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας καθώς και τα μέλη της οικογενείας τους δύνανται να υποβάλλονται σε οδοντιατρικές πράξεις στα οδοντιατρεία των στρατιωτικών μονάδων και στο Οδοντιατρικό Κέντρο του Πολεμικού Ναυτικού, κατά τις απογευματινές ώρες της ημέρας κατά τις οποίες ο οδοντίατρος της Μονάδας εκτελεί εικοσιτετράωρη υπηρεσία εκτός τακτικού ωραρίου (άρθρο 46). Τέλος, ρυθμίζει τη λειτουργία των οδοντιατρείων των στρατιωτικών νοσοκομείων για άτομα με αναπηρία (άρθρο 47) και την πρόσβαση των Ελλήνων Πολιτών, των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και της συζύγου τους καθώς και των στελεχών των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, στη διακλαδική Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (άρθρο 48), προβλέπει τη δυνατότητα του Υπουργείου Άμυνας να ιδρύει, να οργανώνει, να λειτουργεί και να επιβλέπει Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) Ατόμων με Αναπηρία (άρθρο 49), καθορίζει το καθεστώς λειτουργίας του Κέντρου Ειδικής Φροντίδας Παιδιών (Κ.Ε.Φ.Π.) (άρθρο 50), αντικαθιστά την παρ. 24 του άρθρου 5 του ν. 2292/1995 περί θεμάτων που αφορούν τη μέριμνα κατηγοριών στρατιωτικού προσωπικού που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα και οξέα κοινωνικά προβλήματα (Α' 35) (άρθρο 51), και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για το δικαίωμα επίσκεψης και παραθερισμού των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των υπαλλήλων του Υπουργείου Εθνι-

κής Άμυνας στα παραθεριστικά κέντρα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (άρθρο 52).

Με το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 53-54), υπό τον τίτλο «Σύσταση διακλαδικής μονάδας φροντίδας ηλικιωμένων-Ρυθμίσεις Νοσηλευτικού Ιδρύματος Μετοχικού Ταμείου Στρατού», διευρύνεται ο σκοπός του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.) και ορίζεται κατά προτεραιότητα εξυπηρέτηση ως προς συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων (άρθρο 53). Επίσης, συνιστάται στο Ν.Ι.Μ.Τ.Σ. Διακλαδική Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων (άρθρο 54).

Με το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρα 55-58), υπό τον τίτλο «Υγειονομική αξιολόγηση στρατευσίμων», επέρχονται τροποποιήσεις στις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση (άρθρα 55-56), καθώς και στις δυνατότητες απαλλαγής από τη στράτευση Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) και συγγενών τους (άρθρα 57-58).

Στο Κεφάλαιο ΣΤ΄ (άρθρα 59-61), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές-Μεταβατικές-Καταργούμενες διατάξεις», περιέχονται εξουσιοδοτικές (άρθρο 59), μεταβατικές (άρθρο 60), και καταργούμενες (άρθρο 61) διατάξεις του Μέρους Β΄ του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Γ΄ (άρθρα 62-83), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις», διαρθρώνεται σε τρία (3) κεφάλαια (Α΄-Γ΄).

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 62-79), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για το Διδακτικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και τις υποχρεώσεις των σπουδαστών των Στρατιωτικών Σχολών, για το Πολεμικό Μουσείο, για τους επαγγελματίες οπλίτες και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας», περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση νέας κατηγορίας διδακτικού προσωπικού των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (άρθρα 62-63), τις υποχρεώσεις των σπουδαστών των στρατιωτικών σχολών (άρθρο 64), τη ρύθμιση μεταβατικού καθεστώτος για την εκλογή και εξέλιξη των μελών Διδακτικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (άρθρο 65), τη διανομή συγγραμμάτων στους σπουδαστές των στρατιωτικών σχολών μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας «ΕΥΔΟΞΟΣ» (άρθρο 66), τη ρύθμιση δικαιώματος απαλλαγής των στρατιωτικών από την εργασία λόγω εκτέλεσης εικοσιτετράωρης υπηρεσίας διανυκτέρευσης (άρθρο 67), τον σκοπό και την αποστολή (άρθρο 68), την ενίσχυση των οικονομικών πόρων (άρθρο 69), και τις προϋποθέσεις ορισμού Διευθυντή (άρθρο 70) στο Πολεμικό Μουσείο, τα προσόντα (άρθρο 71), τους βαθμούς, τις προαγωγές (άρθρο 72), και τις περιπτώσεις απόλυσης (άρθρο 73) των Επαγγελματιών Οπλιτών, τα Δελτία Ταυτότητας του στρατιωτικού προσωπικού των

Ενόπλων Δυνάμεων, του αστυνομικού προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, των συνοριακών φυλάκων, των ειδικών φρουρών, του πυροσβεστικού προσωπικού του Πυροσβεστικού Σώματος και του προσωπικού του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής (άρθρο 74), τη διάρκεια της θητείας των διοικητικών συμβουλίων των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας (άρθρο 75), την άσκηση δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας από το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛ.Κ.Α.Κ.) για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 76), το προσωπικό του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛ.Κ.Α.Κ.) και των ερευνητικών κέντρων των Ενόπλων Δυνάμεων (άρθρο 77), την Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Α.Ε. (άρθρο 78), και τη δυνατότητα άρσης του τραπεζικού απορρήτου σε περιπτώσεις ελέγχου ή έρευνας ή οικονομικής επιθεώρησης από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, από τη Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (Δ.Ο.Ε./Γ.Ε.ΕΘ.Α.) ή από τις Περιφερειακές Μονάδες Οικονομικής Επιθεώρησης (ΠΕ.Μ.Ο.Ε.) (άρθρο 79).

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρο 80), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις», ρυθμίζεται η διευθέτηση οικονομικών εκκρεμοτήτων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Στο Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 81-83), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις», περιέχονται εξουσιοδοτικές (άρθρο 81), μεταβατικές (άρθρο 82), και καταργούμενες (άρθρο 83) διατάξεις του Μέρους Γ΄ του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Δ΄ (άρθρο 84), υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 34 και 48

Στην παράγραφο 5 του άρθρου 34 προβλέπεται ότι: «Τα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και τα προστατευόμενα μέλη τους εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα, σε σχέση με τους υπόλοιπους δικαιούχους υγειονομικής περίθαλψης, στα Σ.Ν., με εξαίρεση τα επείγοντα περιστατικά τα οποία εξυπηρετούνται κατά απόλυτη προτεραιότητα. Αμέσως μετά, εξυπηρετούνται κατά σειρά προτεραιότητας τα στελέχη του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Ελληνικής Αστυνομίας καθώς και τα προστατευόμενα μέλη τους». Στην παράγραφο 2 του άρθρου 48 προβλέπεται επίσης ότι: «Τα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και οι σύζυγοι αυτών εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα στη διακλαδική Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής του

Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών και η απαιτούμενη φαρμακευτική αγωγή της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, οπουδήποτε και αν λαμβάνει χώρα, χορηγείται χωρίς συμμετοχή του δικαιούχου στη δαπάνη. Αμέσως μετά τα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και τις συζύγους αυτών, στη διακλαδική Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής».

Προβληματισμός γεννάται για το κατά πόσον η σειρά απαρίθμησης των εξυπηρετούμενων κατηγοριών στελεχών στο δεύτερο εδάφιο των παραγράφων 5 και 2 των άρθρων 34 και 48, αντίστοιχα, υποδηλώνει μεταξύ τους σειρά προτεραιότητας ή αν οι κατηγορίες αυτές στελεχών τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης ως προς τη σειρά εξυπηρέτησης.

Περαιτέρω, θα ήταν νομοτεχνικά αρτιότερο αν για την αναφορά στα σώματα ασφαλείας στην παράγραφο 5 του άρθρου 34 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 48 επελέγετο μία ενιαία διατύπωση, είτε αυτή του άρθρου 34 είτε αυτή του άρθρου 48.

2. Επί του άρθρου 46

Σύμφωνα με το άρθρο 46: «Τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους δύνανται να υποβάλλονται σε οδοντιατρικές πράξεις, κατόπιν προγραμματισμένης επίσκεψης (ραντεβού), στα οδοντιατρεία των στρατιωτικών μονάδων και στο Οδοντιατρικό Κέντρο του Πολεμικού Ναυτικού, κατά τις απογευματινές ώρες της ημέρας που ο οδοντίατρος της Μονάδας εκτελεί εικοσιτετράωρη υπηρεσία εκτός τακτικού ωραρίου».

Παρατηρείται ότι η χρήση του όρου «ραντεβού», ως επεξηγηματικού της σαφούς φράσης «κατόπιν προγραμματισμένης επίσκεψης», δεν είναι αναγκαία.

3. Επί του άρθρου 48

Σύμφωνα με το άρθρο 48: «Τα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και οι σύζυγοι αυτών εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα στη διακλαδική Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών και η απαιτούμενη φαρμακευτική αγωγή της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, οπουδήποτε και αν λαμβάνει χώρα, χορηγείται χωρίς συμμετοχή του δικαιούχου στη δαπάνη. Αμέσως μετά τα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και τις συζύγους αυτών, στη διακλαδική Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής του Ναυτικού

Νοσοκομείου Αθηνών εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής». Δεδομένου ότι το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 4356/2015 αναφορικά με το σύμφωνο συμβίωσης ορίζει ότι «άλλες διατάξεις νόμων που αφορούν αξιώσεις των συζύγων μεταξύ τους, καθώς και αξιώσεις, παροχές και προνόμια έναντι τρίτων ή έναντι του Δημοσίου εφαρμόζονται αναλόγως και στα μέρη του συμφώνου, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στον παρόντα ή άλλο νόμο», ασφαλέστερο θα ήταν να υπάρξει ρητή πρόνοια στο άρθρο 48 για την περίπτωση κατά την οποία τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ώστε τα προβλεπόμενα περί υποβοηθούμενης αναπαραγωγής για τις συζύγους να εφαρμόζονται στις συμβίες.

4. Επί του άρθρου 50

Με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι το Κέντρο Ειδικής Φροντίδας Παιδιών Ενόπλων Δυνάμεων (Κ.Ε.Φ.Π.) αποτελεί Διεύθυνση του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών και εδρεύει στο Ναυτικό Νοσοκομείο Πειραιά.

Με την παράγραφο 3 προβλέπεται η δυνατότητα συνεργασίας του Κ.Ε.Φ.Π. με ιδιώτες ιατρούς «με απόφαση του Διοικητή του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών, κατόπιν εισήγησης του Κ.Ε.Φ.Π. (...) με καθεστώς έκδοσης δελτίου παροχής υπηρεσιών για τις υπηρεσίες τους, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4058/2012 (Α' 63), για την κάλυψη αναγκών σε προσωπικό του Κ.Ε.Φ.Π.».

Με το άρθρο 41 παρ. 1 του ν. 4058/2012 εισήχθη η δυνατότητα συνεργασίας, μεταξύ άλλων, των Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε-ΣΥ) με ιατρούς υπό καθεστώς έκδοσης δελτίου παροχής υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν επαρκεί το υπηρετούν προσωπικό για την προσήκουσα λειτουργία τους. Ειδικότερα, ορίζεται ότι τα νοσοκομεία «δύνανται για την κάλυψη των αναγκών τους σε προσωπικό και για την προσήκουσα λειτουργία τους, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό τους, να συνεργάζονται με επαγγελματίες των κλάδων (...)». Περαιτέρω, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της ανωτέρω παρ. 1 «[η] συνεργασία με τους ανωτέρω [ιατρούς] πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 [περί συμβάσεων μίσθωσης έργου], καθώς και της περ. α' της παρ. 20 του ένατου άρθρου του ν. 4057/2012 [προηγούμενη έγκριση της ΠΥΣ 33/2006], μετά από πλήρως αιτιολογημένη έκθεση του φορέα και απόφαση του Υπουργού Υγείας ή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, αντίστοιχα».

Τούτων δοθέντων, τίθεται το ερώτημα αν η δυνατότητα που θεσπίζεται με το άρθρο 50 του νομοσχεδίου αποτελεί ειδικότερη ρύθμιση εν σχέσει με το

άρθρο 41 του ν. 4058/2012 ή υπάγεται στο θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζεται ήδη βάσει του ανωτέρω άρθρου. Συγκεκριμένα, ερωτάται αν, εν προκειμένω, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις της μη (αριθμητικής) επάρκειας του προσωπικού και της προσήκουσας λειτουργίας, και αν η τελική απόφαση λαμβάνεται από τον Υπουργό Άμυνας.

5. Επί του άρθρου 63

Με τα άρθρα 62 και 63 του νομοσχεδίου θεσπίζεται νέα κατηγορία διδακτικού προσωπικού των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (εφεξής Α.Σ.Ε.Ι.) υπό την ονομασία «Στρατιωτικό Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό» (εφεξής Σ.Δ.Ε.Π.). Οι ρυθμίσεις της νέας αυτής κατηγορίας εντάσσονται στο άρθρο 21 του ν. 3187/2003, το οποίο ρυθμίζει το καθεστώς του Στρατιωτικού Διδακτικού Προσωπικού (Σ.Δ.Π.) και των Στρατιωτικών Εκπαιδευτών (Σ.Ε.).

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις παραγράφους 10 έως 14, οι οποίες προστίθενται στο άρθρο 21 του ν. 3187/2003, «[τ]ο Στρατιωτικό Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Σ.Δ.Ε.Π.) των Α.Σ.Ε.Ι. αποτελείται από αξιωματικούς εν ενεργεία των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι είναι απόφοιτοι Α.Σ.Ε.Ι., της Σ.Σ.Α.Σ. ή της Σ.Α.Ν. και φέρουν τον βαθμό τουλάχιστον του Λοχαγού ή αντιστοίχου των άλλων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων» (παρ. 10), «[π]ροϋπόθεση για την εκλογή σε θέση Σ.Δ.Ε.Π. είναι η κατοχή διδακτορικού διπλώματος» (παρ. 11), «[τ]α μέλη Σ.Δ.Ε.Π. εκλέγονται και εξελίσσονται στις βαθμίδες των μελών Δ.Ε.Π. Η προκήρυξη των θέσεων των μελών Σ.Δ.Ε.Π. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισήγησης της Ακαδημαϊκής Συνέλευσης του οικείου Α.Σ.Ε.Ι., η οποία υποβάλλεται σε αυτόν μέσω του αντίστοιχου Γενικού Επιτελείου» (παρ. 12), «[ό]ργανο εκλογής, επιλογής και εξέλιξης των μελών Σ.Δ.Ε.Π. είναι το εκλεκτορικό σώμα, τα μέλη του οποίου ορίζονται από την Ακαδημαϊκή Συνέλευση, από το Μητρώο γνωστικών αντικειμένων του οικείου Α.Σ.Ε.Ι.» (παρ. 12), ενώ «[γ]ια την εκλογή και εξέλιξη των μελών Σ.Δ.Ε.Π. ισχύουν αναλογικά τα άρθρα 9 και 11» (παρ. 12). Περαιτέρω, ορίζεται ότι «[τ]ο διδακτικό και ερευνητικό έργο των μελών Σ.Δ.Ε.Π. περιλαμβάνει αυτό των μελών Δ.Ε.Π., σύμφωνα με τις περ. α) και β) του άρθρου 12. Το διοικητικό έργο των μελών Σ.Δ.Ε.Π. περιλαμβάνει συμμετοχή σε επιτροπές, συμβούλια και εισηγητικές επιτροπές του οικείου Α.Σ.Ε.Ι.. Η απασχόληση των μελών Σ.Δ.Ε.Π. περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις απασχόλησης των μελών Δ.Ε.Π., σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13. Τα μέλη Σ.Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και να λαμβάνουν τις άδειες που προβλέπονται για τα μέλη Δ.Ε.Π., σύμφωνα με το άρθρο 14. Στα μέλη Σ.Δ.Ε.Π. εφαρμόζονται αναλογικά οι

πειθαρχικές διατάξεις των μελών Δ.Ε.Π., σύμφωνα με το άρθρο 20» (παρ. 13). Τέλος, προβλέπεται ότι «[τ]α μέλη Σ.Δ.Ε.Π. διατηρούν τη στρατιωτική ιδιότητα» και «απαλλάσσονται των λοιπών στρατιωτικών υποχρεώσεων (...)» (παρ. 14).

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, «ο θεσμός των μελών Στρατιωτικού Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Σ.Δ.Ε.Π.) για τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.), [θεσπίζεται] στο πρότυπο του «Professor of Practice», που εφαρμόζεται στο Πανεπιστήμιο Εθνικής Άμυνας των ΗΠΑ (National Defense University), πρόβλεψη που [πάντοτε κατά την Αιτιολογική Έκθεση] βρίσκει σύμφωνη τη στρατιωτική ακαδημαϊκή κοινότητα. Μέσω του ως άνω θεσμού αφενός επιτυγχάνεται η αξιοποίηση των ακαδημαϊκών και πρακτικών γνώσεων των Αξιωματικών, αφετέρου επιδιώκεται η κάλυψη μέρους των αυξημένων ερευνητικών και διδακτικών αναγκών των Α.Σ.Ε.Ι. με αξιωματικούς κατόχους διδακτορικού, που ήδη μισθοδοτούνται από το ελληνικό δημόσιο, χωρίς την ανάγκη πρόσληψης νέου προσωπικού» (βλ. Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 107).

Παρατηρείται ότι δεν γίνεται αναφορά στο νομικό καθεστώς των μελών Σ.Δ.Ε.Π. εν σχέση με τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι., τα οποία «είναι δημόσιοι λειτουργοί και απολαμβάνουν λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους» (άρ. 8 παρ. 3 του ν. 3187/2003). Άλλωστε, ως προϋπόθεση για την εκλογή εν ενεργεία αξιωματικού ως μέλους Δ.Ε.Π. τίθεται η προηγούμενη παραίτησή του από την ενεργό υπηρεσία (άρ. 9 παρ. 7 του ν. 3187/2003). Επίσης, δεν γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις περί ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων μελών Δ.Ε.Π. (άρ. 10 του ν. 3187/2003), όλα δε τα σχετικά ζητήματα ορίζονται στην οικεία προκήρυξη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (άρ. 63 παρ. 12 του νομοσχεδίου).

Περαιτέρω, παρατηρείται ότι ενώ το διδακτικό και ερευνητικό έργο των μελών Σ.Δ.Ε.Π. «περιλαμβάνει αυτό των μελών Δ.Ε.Π.», ως προς το διοικητικό έργο, τα μέλη Σ.Δ.Ε.Π. δεν μπορούν να συμμετέχουν στα όργανα διοίκησης των Α.Σ.Ε.Ι. (άρ. 63 παρ. 13 του νομοσχεδίου).

Επίσης, δεν προκύπτει αν τα μέλη Σ.Δ.Ε.Π. μετέχουν, είτε ατομικά είτε διά εκπροσώπου, στην Ακαδημαϊκή Συνέλευση του Α.Σ.Ε.Ι., η οποία «απαρτίζεται από το σύνολο των μελών του Δ.Ε.Π. του Α.Σ.Ε.Ι., από έναν εκπρόσωπο του Ε.Ε.Π., έναν εκπρόσωπο του Ε.Δι.Π. και έναν εκπρόσωπο του Ε.Τ.Ε.Π.» (άρ. 5 παρ. 9α' του ν. 3187/2003). Εξ άλλου, τίθεται ζήτημα ως προς την υπαγωγή τους στο πειθαρχικό δίκαιο των μελών Δ.Ε.Π., δοθέντος ότι εξακολουθούν, μετά την εκλογή τους, να διατηρούν τη στρατιωτική τους ιδιότητα, και, επομένως, υπάγονται, ταυτοχρόνως, στις ρυθμίσεις του στρατιωτικού, πειθαρχικού και ποινικού, δικαίου.

Υπό το φως των ανωτέρω, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να δημιουργηθεί προβληματισμός ως προς τη συστηματική ένταξη της νέας αυτής κατηγορίας διδακτικού προσωπικού στο θεσμικό πλαίσιο του ν. 3187/2003. Ίσως θα ήταν χρήσιμη η αναδιατύπωση την εν λόγω ρύθμιση αυτοτελώς.

6. Επί του άρθρου 64

Με το άρθρο 64 προστίθεται παράγραφος 8 στο άρθρο 8 του ν. 1911/1990, σύμφωνα με την οποία, «[μ]ε την επιφύλαξη των παρ. 6 και 7, ειδικά για την εφαρμογή του παρόντος, οι σπουδαστές και σπουδάστριες της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων και της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής, λογίζονται ως αξιωματικοί από την ημερομηνία απόκτησης του συνόλου των προϋποθέσεων που είναι απαραίτητες για τη λήψη πτυχίου του πανεπιστημιακού τμήματος, στο οποίο φοιτούν. Από την ημερομηνία αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 64 του ν.δ. 1400/1973 (Α' 114) ως προς την υποχρέωση παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις».

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, «[η] προτεινόμενη ρύθμιση υπαγορεύεται από τα αναγραφόμενα στην υπ' αρ. 4 σκέψη της υπ' αρ. 448/2002 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), σύμφωνα με την οποία: «[...] αν στο μαθητή αυτό και ήδη περατώσαντα τις παράλληλες σπουδές του στην οικεία Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, παρασχεθεί η δυνατότητα να παραιτηθεί της ΣΣΑΣ και ν' απαλλαγεί των υποχρεώσεων του περί υποχρεωτικής παραμονής στο στράτευμα επί ορισμένο χρόνο, εκ μόνου του λόγου ότι δεν είχε ακόμη ορκισθεί ως Αξιωματικός, τότε αυτός θα βρίσκεται σε σαφώς πλεονεκτικότερη θέση, διότι, ενώ έχει σπουδάσει με δαπάνες του Ελληνικού Δημοσίου, δεν θα υποστεί τις δυσμενείς συνέπειες της παραιτήσεώς του, αφού δεν θα υφίσταται πλέον δυνατότητα διαγραφής του από την οικεία Σχολή του Πανεπιστημίου, αλλά ως πτυχιούχος θα έχει ευρύτατες προοπτικές επαγγελματικής αποκαταστάσεως, σε αντίθεση με τους σπουδαστές των λοιπών παραγωγικών σχολών των Ε.Δ. (...)» (Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 108).

Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι η φράση «λογίζονται ως αξιωματικοί από την ημερομηνία απόκτησης του συνόλου των προϋποθέσεων» θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τη φράση «λογίζονται ως αξιωματικοί από την ημερομηνία πλήρωσης του συνόλου των σχετικών προϋποθέσεων».

Περαιτέρω, τίθεται το ερώτημα αν, μεταξύ της «απόκτησης του συνόλου των προϋποθέσεων που είναι απαραίτητες για τη λήψη πτυχίου του πανεπιστημιακού τμήματος» και της ίδιας της λήψης του πτυχίου του πανεπιστημιακού τμήματος, υφίσταται εννοιολογική ή χρονική διαφοροποίηση.

7. Επί του άρθρου 71

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 2 του ν. 2936/2001 περί των απαιτούμενων προσόντων των επαγγελματιών οπλιτών. Συγκεκριμένα, μειώνεται το ανώτατο ηλικιακό όριο για την ένταξή τους στις Ενοπλες Δυνάμεις από το εικοστό όγδοο (28ο) στο εικοστό πέμπτο (25ο) έτος. Περαιτέρω, ορίζεται ως κώλυμα πρόσληψης η οριστική, αντί της αμετάκλητης που ισχύει σήμερα, καταδίκη για συγκεκριμένα αδικήματα.

α. Ως προς τη μείωση του ανώτατου ηλικιακού ορίου από το εικοστό όγδοο (28ο) στο εικοστό πέμπτο (25ο) έτος τυγχάνουν εφαρμογής οι ρυθμίσεις της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ «για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία» (ΕΕ L 303/16, 2.12.2000), σκοπός της οποίας «είναι η θέσπιση γενικού πλαισίου για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, ειδικών αναγκών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, προκειμένου να υλοποιηθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης στα κράτη μέλη» (άρθρο 1 Οδηγίας).

Όπως έχει, συναφώς, κριθεί, με την υπ' αρ. 614/2024 απόφαση του Δ' Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, «με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ, όπως αυτές ενσωματώθηκαν στην εθνική έννομη τάξη με τον ν. 3304/2005 και ακολούθως με τον ν. 4443/2016, επιδιώκεται η θέσπιση ενός γενικού πλαισίου, προκειμένου να εξασφαλιζέται σε κάθε πρόσωπο ίση μεταχείριση στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας με την παροχή αποτελεσματικής προστασίας από τις διακρίσεις που στηρίζονται σε έναν από τους λόγους του άρθρου 1 της Οδηγίας αυτής, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η ηλικία (αποφάσεις Δ.Ε.Ε. της 13ης Σεπτεμβρίου 2011 υποθ. C-447/09, σκ. 39, της 13ης Νοεμβρίου 2014 υπόθ. C-416/13, σκ. 28, κ.ά.) (...). Οι παραπάνω ρυθμίσεις εισάγουν πάντως, σε περιορισμένο βαθμό, εξαιρέσεις από την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ως προς την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ηλικίας, μεταξύ άλλων, σε σχέση και με τους όρους πρόσβασης στην απασχόληση, όπως αυτή οριοθετείται από τις ρυθμίσεις αυτές. Ειδικότερα, αποκλίσεις από την απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης λόγω ηλικίας συγχωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 της Οδηγίας, και στην περίπτωση που, ενόψει της φύσης των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων και του πλαισίου εντός του οποίου αυτές ασκούνται, οι φυσικές ικανότητες των υποψηφίων αποτελούν χαρακτηριστικό συνδεόμενο με την ηλικία τους, το οποίο αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική προϋπόθεση για την ικανότητα άσκησης των εν λόγω δραστηριοτήτων, η δε σχετική ρύθμιση εξυπηρετεί θεμιτό σκοπό και είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας (αποφάσεις Δ.Ε.Ε. της 13ης Νοεμβρίου

2014, υπόθ. C-416/13, σκέψεις 36-37, της 15ης Νοεμβρίου 2016 υπόθεση C-258/2015 σκ. 33-34 -Τμήμα μείζονος σύνθεσης). Τέτοιο θεμιτό σκοπό συνιστά, ενόψει και της 18ης αιτιολογικής σκέψης της Οδηγίας, μεταξύ άλλων και η εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας και της εύρυθμης λειτουργίας της στρατιωτικής υπηρεσίας» (ΔΕΦΑθ 614/2024 Δ' Τμήμα, σκέψη 5).

Περαιτέρω, ως προς τη θέσπιση του εικοστού όγδοου (28ου) έτους ως ανώτατου ηλικιακού ορίου για την ένταξη των επαγγελματιών οπλιτών στις Ένοπλες Δυνάμεις, στην ίδια ανωτέρω απόφαση, κρίθηκε ότι «[ε]πειδή, κατ' αρχάς, η αποτελεσματική άσκηση του έργου των Επαγγελματιών Οπλιτών (ΕΠ.ΟΠ.), λόγω της φύσης και της ιδιαιτερότητας των καθηκόντων τους, απαιτεί φυσική ευρωστία και αυξημένη σωματική αντοχή, χαρακτηριστικά τα οποία, κατά την κοινή πείρα, μειώνονται σημαντικά με την πρόοδο της ηλικίας. Συνεπώς, η θέσπιση, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2936/2001 και τις παραπέμπουσες στο ίδιο άρθρο διατάξεις του π.δ/τος 292/2001, του 28ου έτους ως ανώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσληψη ΕΠ.ΟΠ. στις Ένοπλες Δυνάμεις, εξυπηρετεί τον θεμιτό στόχο της διασφάλισης της επιχειρησιακής ετοιμότητας και της εύρυθμης λειτουργίας του στρατεύματος, με την πρόσληψη προσωπικού ικανού να ανταποκριθεί, σε εύλογο βάθος χρόνου, στις απαιτήσεις των συγκεκριμένων θέσεων, αποτελεί δε μέτρο πρόσφορο και μη βαίνον πέραν του αναγκαίου. Ενόψει αυτών, η επίμαχη διάταξη δεν αντίκειται στις προπαρατεθείσες διατάξεις της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και της εθνικής νομοθεσίας, με την οποία αυτή μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη, ούτε στις συνταγματικές αρχές της ίσης μεταχείρισης, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας στα πλαίσια της επαγγελματικής ελευθερίας του ατόμου και της αναλογικότητας, που κατοχυρώνονται στα άρθρα 4 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδ. δ' του Συντάγματος (πρβλ. ΣτΕ 2426, 7/2018), λαμβανομένου, άλλωστε, υπόψη ότι ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας και της συμφωνίας προς την Οδηγία 2000/78/ΕΚ της επιλογής του συγκεκριμένου ορίου ηλικίας είναι έλεγχος ορίων, προκειμένου να μην υποκαθίσταται ο δικαστής στο έργο του νομοθέτη (πρβλ. ΣτΕ 851/2011 7μ. , 2101/2019 Ολ.).» (ΔΕΦΑθ 614/2024 Δ' Τμήμα, σκέψη 11).

6. Ως προς τα κωλύματα πρόσληψης επαγγελματιών οπλιτών, η οριστική, αντί της αμετάκλητης που ισχύει σήμερα, καταδίκη δεν συμπλέει με τη ρύθμιση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. α' του ν. 2936/2001, όπου εξακολουθεί να ορίζεται ως λόγος απόλυσης των επαγγελματιών οπλιτών η αμετάκλητη καταδίκη (βλ. και άρθρο 73 του νομοσχεδίου).

γ. Περαιτέρω, παρατηρείται ότι στον κατάλογο των αδικημάτων, που συνθέτουν το κώλυμα της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2936/2001, προστίθεται το αδίκημα της ψευδούς κατάθεσης, ενώ παραμένουν τα αδικήματα της ψευδορκίας και της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης. Επισημαίνεται ότι τα αδικήματα της ψευδορκίας και της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης καταργήθηκαν με τον ν. 4619/2019 (νέος Ποινικός Κώδικας) και αντικαταστάθηκαν από το αδίκημα της ψευδούς κατάθεσης. Κατά τη νομολογία, στο νέο άρθρο 224 ΠΚ «έχουν ενωθεί οι διατάξεις των άρθρων 224 (ψευδορκία) και 225 (ψευδής ανώμοτη κατάθεση) του προηγούμενου ΠΚ», ενώ η νέα ρύθμιση «είναι ευμενέστερη ως προς την ποινική μεταχείριση του κατηγορούμενου έναντι της αντίστοιχης διάταξης (224 παρ. 2-1) του προηγούμενου ΠΚ» (βλ., ενδεικτικά, ΑΠ 939/2024, 150/2023).

Υπό το φως των ανωτέρω, η εξακολούθηση της συναρίθμησης των καταργηθέντων αδικημάτων της ψευδορκίας και της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης με τα κωλύματα πρόσληψης επαγγελματιών οπλιτών δύναται να καταλαμβάνει μόνο περιπτώσεις καταδίκης που έλαβαν χώρα προ της έναρξης ισχύος του νέου Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019).

8. Επί του άρθρου 76

Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 11 του ν. 5110/2024, όπως προστίθεται με το άρθρο 76 του νομοσχεδίου, η φράση «αξιοποίηση των δικαιωμάτων του δεύτερου εδαφίου» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «αξιοποίηση των δικαιωμάτων του πρώτου εδαφίου».

9. Επί του άρθρου 78

A. Με την παράγραφο 1 αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 103 του ν. 5079/2023 που αφορά στην Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Α.Ε.

α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 103 του ν. 5079/2023 η φράση «Κατά παρέκκλιση του Κεφαλαίου Β' του ν. 4972/2022» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «Κατά παρέκκλιση του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Α' του ν. 4972/2022».

β. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 103 του ν. 5079/2023 προβλέπεται ότι «[υ]πάλληλοι που έως τη δημοσίευση του παρόντος, έχουν καταταγεί σε ανώτερα μισθολογικά και βαθμολογικά κλιμάκια κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, επανακατατάσσονται σύμφωνα με τον ν. 4354/2015 και η διαφορά των αποδοχών τους διατηρείται ως προσωπική διαφορά που μειώνεται από οποιαδήποτε μελλοντική αύξηση των αποδοχών».

Επισημαίνεται ότι η φράση «έως τη δημοσίευση του παρόντος», εντασσόμενη στο άρθρο 103 του ν. 5079/2023, αναφέρεται στη δημοσίευση του ν. 5079/2023, και όχι στη δημοσίευση του υπό ψήφιση νομοσχεδίου.

Β. Με την παράγραφο 2 τροποποιείται το άρθρο 78 του ν. 4941/2022 περί κινήτρου παραγωγικότητας των εργαζομένων της Ε.Α.Β. Α.Ε.

α. Στο εισαγωγικό εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 78 του νομοσχεδίου, πριν από τη φράση «και το άρθρο 78 κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων, διαμορφώνεται ως εξής» πρέπει να προστεθεί η φράση «προστίθενται παράγραφοι 4, 5, 6 και 7,».

β. Το άρθρο 78 του ν. 4941/2022, όπως προτείνεται η αντικατάστασή του με το άρθρο 78 του νομοσχεδίου, αριθμεί δύο παραγράφους υπ' αριθμόν 3. Συνεπώς, η δεύτερη παράγραφος 3 πρέπει να αναριθμηθεί σε παράγραφο 4, με ανάλογη αναρίθμηση και των επόμενων παραγράφων, ώστε το άρθρο να αριθμεί, συνολικά, επτά (7) παραγράφους.

γ. Στο τέλος της (πρώτης) παραγράφου 3 του άρθρου 78 του ν. 4941/2022 έχουν τεθεί, εκ παραδρομής, εισαγωγικά (»), τα οποία πρέπει να τεθούν στο τέλος της παραγράφου 7.

δ. Στην παράγραφο 7 προβλέπεται ότι «[κ]αταβολές προς το προσωπικό της ΕΑΒ Α.Ε. που έχουν γίνει μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος σύμφωνα με τις παρ. 1, 2, 4 και 5, θεωρούνται νόμιμες και δεν αναζητούνται».

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η αναφορά στις «παρ. 1, 2, 4 και 5» χρήζει αναδιατύπωσης, μετά την συνολική αναρίθμηση των παραγράφων του άρθρου. Επίσης, η φράση «έως τη δημοσίευση του παρόντος», εντασσόμενη στο άρθρο 78 του ν. 4941/2022, αναφέρεται στη δημοσίευση του ν. 4941/2022 και όχι στη δημοσίευση του υπό ψήφιση νομοσχεδίου.

10. Επί των άρθρων 78 και 80

Με το άρθρο 78 προστίθενται παράγραφοι στο άρθρο 78 του ν. 4941/2022, σύμφωνα με τις οποίες, μεταξύ άλλων, «[ο] υπολογισμός των αμοιβών του προσωπικού της ΕΑΒ Α.Ε. που έγινε την 1η.1.2013 και την 1η.1.2016 είναι νόμιμος και η μισθολογική κατάταξη που έγινε σύμφωνα με τον υπολογισμό αυτόν θεωρείται σύννομη», «[π]οσά που καταβλήθηκαν στο προσωπικό της ΕΑΒ Α.Ε. ως κίνητρο παραμονής στην εργασία και τα οποία προβλέπονται στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 του α.ν. 173/1967 (Α' 189) σε συνδυασμό με την παρ. 13 του άρθρου 21 του ν. 3144/2003 (Α' 111), θεωρούνται νόμιμα», «[κ]αταβολές προς το προσωπικό της ΕΑΒ Α.Ε. που έχουν γίνει μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος σύμ-

φωνα με τις παρ. 1, 2, 4 και 5, θεωρούνται νόμιμες και δεν αναζητούνται».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 80 του νομοσχεδίου «[η] υπ' αρ. 153966/27.5.2024 σύμβαση προμήθειας-διανομής ύδατος για τις ανάγκες υδροδότησης της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής Σάμου και οι δαπάνες που απορρέουν από αυτήν στο σύνολό τους, είτε έχουν πληρωθεί, είτε εκκρεμούν, στον Ειδικό Φορέα 1055-206, ΑΛΕ 2410989899 "αγορές λοιπών αγαθών", λογίζονται νόμιμες και κανονικές, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, συμπεριλαμβανομένων και των διατάξεων περί παραγραφής».

Επισημαίνεται ότι, κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί συναφών περιπτώσεων, «[σ]τη ρυθμιστική (...) εξουσία του κοινού νομοθέτη εμπίπτει και η θέσπιση διατάξεων για τη "νομιμοποίηση" δαπανών, εφόσον όμως οι σχετικές ρυθμίσεις δεν είναι τέτοιου είδους και τέτοιας έκτασης ώστε να καταλύεται ουσιαστικώς η (...) ελεγκτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να αναιρείται, συνακόλουθα, η δυνατότητα αναζήτησης, μέσω αντίστοιχου καταλογισμού, των χρηματικών ποσών που δαπανήθηκαν παρανόμως (Ολ. Ε.Σ. 981/2016). Ο έλεγχος της συμβατότητας τυχόν "νομιμοποιητικής" δαπανών διάταξης προς την προαναφερόμενη συνταγματική διάταξη δεν μπορεί πάντως να είναι γενικός και αφηρημένος, καθώς συνέχεται με το είδος και το ύψος των συγκεκριμένων κάθε φορά δαπανών που επιδιώκεται να "νομιμοποιηθούν", τη σχέση (αναλογία) των δαπανών αυτών με το σύνολο της οικείας διαχείρισης ή τέλος με τη βαρύτητα της πλημμέλειας (εύρος δημοσιολογιστικής απόκλισης)» (ΕλΣυν Τμ. IV 706/2018).

Όπως έχει επισημανθεί σε παλαιότερη έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, από την επισκόπηση της νομολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί υποθέσεων καταλογισμού σε βάρος δημόσιων υπολόγων, υπολόγων ΟΤΑ και υπολόγων ν.π.δ.δ. (βλ., ενδεικτικά, ΕλΣυν Ολομ. 1758/2010, ΕλΣυν Ολομ. 3406/2014, ΕλΣυν Ολομ. 506/2011, (ΕλΣυν Τμ. IV 706/2018, ΕλΣυν Ολομ. 506/2011, ΕλΣυν Ολομ. 4314/2013), προκύπτει ότι το είδος, το ύψος, το εύρος και η βαρύτητα της πλημμέλειας διενέργειας των εκάστοτε «νομιμοποιηθεισών» δαπανών, όπως και η συνάφειά τους προς τις λειτουργικές ανάγκες της υπηρεσίας συνιστούν κρίσιμους παράγοντες για την κρίση επί της συμβατότητας «νομιμοποιητικών» διατάξεων προς το Σύνταγμα (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου Ιδιωτικών Κλινικών,

Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας, Σύσταση Εθνικού Ινστιτούτου του Νεοπλασιών και λοιπές διατάξεις», ν. 4600/2019, όπου και περαιτέρω παράθεση της ανωτέρω νομολογίας).

Αθήνα, 6 Μαΐου 2025

Οι εισηγητές
Κωνσταντίνος Δελικωστόπουλος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Νέστωρ Πολίτης
Ειδικός επιστημονικός συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών